

[Kryger.]

gældende lærlingelov, der vil medføre en reduktion af læretiden og en dermed naturligt medfølgende forringelse af de unges kvalifikationer ved læretidens ophør. Vi må i dag se den kendsgerning i øjnene, at de unge ikke ved læretidens ophør er i besiddelse af de samme faglige kvalifikationer som tidligere. Dette forhold kan man ikke alene lægge læremestrene til last; man må sikkert erkende, at det menneskemateriale, som dansk håndværk og industri modtager fra den danske folkeskole, i mange tilfælde ikke som tidligere har fået lagt et solidt grundlag i de mest elementære skolefag som dansk, skrivning og regning. Derfor går de første to år af aftenskoleundervisningen til uddannelse i disse fag. Dertil tror jeg man kan føje, at den friere undervisningsform har forringet de unges ansvarsbevidsthed. I dag er det jo således — det er måske sat noget hårdt op —, at de unge for en stor del kun er opdraget til at kræve deres rettigheder, hvorimod man fuldstændig sidder opfyldelsen af de dermed forbundne forpligtelser overhørig.

Når man nu stiller forslag om udvidelse af det kontraktlige læreforhold fra det 18. til det 21. år, nedsættelse af arbejdstiden gennem dagsskoleundervisning og forlænget ferie og løn efter det udståede læreår, må man som håndværker have lov til at spørge de ærede forslagsstillere, om de virkelig tror, at håndværk i dag er en så indbringende forretning, at nogen læremester vil påtage sig et ansvar og i mange tilfælde en direkte udgift for at oplære samfundets unge til at kunne træde ind som nyttige borgere indenfor håndværk og industri? For mig er det ganske indlysende, at den betænkelighed, der blev givet udtryk for fra mit partis side ved lærlingelovens revision af 7. maj 1937, såfremt dette forslag bliver gennemført, nu vil vise sig at være begrundet.

Det ærede medlem hr. Per Hækkerup mente, at den fare var ikke tilstede, men jeg tror, jeg kan udtrykke det på den måde, at der i dag næppe vil være nogen håndværksmester, der vil påtage sig hele udgiften ved en lærlings uddannelse, når det er således i mange andre fag, at såvel stat som forældre må bære det meste af byrden.

Jeg tror, de ærede forslagsstillere ikke rigtig har gjort sig klart, hvilket ansvar man påtager sig, hvis dette forslag om udvidelsen af aldersgrænsen fra 18 til 21 år bliver gennemført her i det høje ting. I de fag, hvor et svendebrev giver adgang til en fagforening efter udstået læretid, vil

der antagelig ingen særlige problemer være med hensyn til aldersgrænsen for den udståede læretid. Men hvorledes har de ærede forslagsstillere egentlig tænkt sig forholdet med hensyn til de unge, der f. eks. har været i huset fra deres 14. år, eller som efter udstået realeksamen efter det 18. år ønsker at komme ind på et kontor eller i en forretning, som regel til lønninger, der ligger betydeligt højere end de almindelige efter kontraktforhold gældende, og samtidig har mulighed for at blive optaget i HK? Tror man virkelig, at disse unge mennesker i dag vil have mulighed for at opnå plads nogen steder, såfremt der skal oprettes kontrakt med det deraf følgende ansvar? Jeg forsikrer de ærede forslagsstillere, at de har her — i hvert fald efter min mening — gjort de unge mennesker en meget stor bjørnetjeneste, som de næppe rigtigt har gennemtænkt.

Jeg skal derefter fremsætte nogle ganske få bemærkninger med hensyn til forskellige af de foreslåede ændringer.

Hvad § 1, stk. 1, angår, skulle der fra mit partis side intet være til hinder for, at man lovfæster nugældende praksis med hensyn til, at arbejdsanvisningskontorerne godkender nyoprettede lærekontrakter, men hvad angår den udvidede aldersgrænse, må jeg som allerede tidligere bemærket absolut fraråde dette forslag. Man henviser ganske vist til ungdomskommissionens betænkning, men denne kommissionens sikkert også tage fejl i sin bedømmelse.

Hvad angår § 4, stk. 1, kan jeg ikke se, at der kan være nogen grund til at ændre denne paragraf. Formanden skal ifølge den gældende lov være udpeget af den faste voldgiftsret, og jeg kan ikke se, hvorfor man skulle ændre ved dette forhold, idet den gamle ordning efter min mening er den mest demokratiske; i hvert fald tror jeg, at den næppe i lige så høj grad som den nu foreslåede ordning vil kunne få slagside. Bestemmelsen i samme paragrafs stk. 2 om kostpenge under ferier er der næppe noget urimeligt i. Hvor meget betydning det har i praksis, har jeg ikke meget kendskab til, men jeg vil mene, at kun meget få af dem, som falder ind under de kategorier, lærlingeloven dækker, får kosten på lærestedet.

Fastlæggelsen af ferien i lighed med de af organisationerne vedtagne regler kan jeg også tiltræde som en selvfølge. Derimod er det ganske urimeligt at pålægge en læremester en yderligere ferieudgift i sidste læreår; han har jo, tør jeg nok sige, i alle forhold givet de unge mennesker denne